

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022-04-26 Nr. TTP-5

Vilnius

Posėdis įvyko 2022-04-26.

Posėdžio pirmininkė Aurelija Gabrielė Maldutytė

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Aušra Gratulevičienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vadovė, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Audronė Miknevičienė – Finansų ministerijos Finansų politikos departamento vyresnioji patarėja.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas, Rūta Andriuškevičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ komiteto narė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Evalda Šiškauskienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentė, Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Rūta Skyrienė – Asociacijos „Investors’ Forum“ vykdomoji direktorė, Emilis Ruželė – Asociacijos „Investors’ Forum“ Politikos ir korporatyvinių reikalų vadovas, Artūras Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA Prezidiumo narys, Sigitas Gailiūnas – Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos patarėjas ekonomikos klausimais, Aušra Žliobaitė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus vedėja.

Kiti asmenys: Lukas Savickas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Rimantė Šalaševičiūtė – Lietuvos Respublikos Seimo narė, Julius Sabatauskas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Eugenijus Sabutis – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Eglė Neciunskienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vadovė, Gerda Štaraitė-Barsulienė – Respublikos Prezidento patarėja, Kristina Dūdonytė – Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos pirmininkė, Dalia Mikalauskaitė – Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos pirmininkės pavaduotoja, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Mantas Stanžys – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkas, Eigilė Čygaitė-Elzbergienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento ekspertė, Donata Telišauskaitė-Čekanavičė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vyresnioji patarėja, Vaidotas Kalinauskas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vadovas, Silvija Araminė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vyriausioji specialistė, Indrė Lankelienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės patarėja, Ūla Urbaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vyriausioji specialistė, Tautvydas Zesas –

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėjas, Indrė Vaicekauskaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Agnė Nakčerienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Linas Lasiauskas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vyresnysis patarėjas, Jūratė Baublienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus patarėja, Aleksandr Tolstoj – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus patarėjas, Ineta Rizgelė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė, Tomas Griškevičius – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ teisininkas, Martyna Mickė – Seimo nario Luko Savicko patarėja, Ramunė Motiejūnaitė-Pekkinen – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos viešųjų ryšių specialistė, Bronius Bučelis – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos Lietuvos kelių ir autotransporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkas, Jovita Jančiauskienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos Lietuvos kelių ir autotransporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininko pavaduotoja, Erika Alonderytė – BNS žurnalistė.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl Trišalės tarybos išvados pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1162.

2. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nuomonės pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui dėl Įstatymų projektuose siūlomo teisinio reguliavimo:

2.1. Dėl Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1093.

2.2. Dėl Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1272.

2.3. Dėl Darbo kodekso 144 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1222.

3. Dėl darbuotojų ir darbdavių organizacijų atstovų delegavimo į Tarptautinės darbo konferencijos 110-ąją sesiją, vyksiančią 2022 m. gegužės 27 – birželio 11 d. Ženevoje.

4. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Papildomas klausimas: Dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Aurelija Maldutytė klausė, ar būtų prieštaraujančių papildyti darbotvarkę papildomu klausimu, jį svarstant ketvirtu numeriu „Dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“.

Ričardas Sartatavičius pasiūlė klausimą įtraukti į kito Trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę.

Vytautas Šilinskas pasiūlė įtraukti klausimą į šios dienos posėdį supažindinimui, o diskusijos galėtų vykti ir vėliau. Sakė, kad pakeitimai daugiausiai yra korekciniai, o Trišalės tarybos nariai galėtų pateikti ir daugiau pasiūlymų, jei turėtų.

Inga Ruginienė sakė norinti turėti galimybę dar daugiau padiskutuoti.

Aleksandras Posochovas pasiūlė išklausti informaciją šios dienos posėdyje ir perduoti svarstyti klausimą Darbo santykių komisijai.

Aurelija Maldutytė apibendrinė sakydama, kad nėra prieštaraujančių išklausti pateikiamą informaciją ir klausė yra prieštaraujančių posėdžio darbotvarkėi.

Trišalės tarybos nariai neprieštaravo.

NUTARTA. Patvirtinti 2022 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę, ketvirtuoju darbotvarkės numeriu įtraukiant klausimą „Dėl

Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmoku įstatymo Nr. XII-2604 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“.

1. SVARSTYTA. Dėl Trišalės tarybos išvados pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1162.

Lukas Savickas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, kalbėjo, kad norint išlikti šiandieninėje besikeičiančioje darbo rinkoje yra svarbu nuolat atnaujinti žinias, įgūdžius, plėsti savo kompetencijas. Jis atkreipė dėmesį, kad dalis darbuotojų įgiję profesijas prieš dešimtis metų, dirbdami vadovaujasi tomis žiniomis, kuriuos šiuo metu yra pasenusios arba jų gali trūkti, o taip pat ne visi darbdaviai sudaro sąlygas darbuotojams kelti kvalifikaciją ar skatina juos tobulėti. Nurodė, kad norint prisitaikyti šiandieninių pokyčių, reikia mokytis visą gyvenimą. Kalbėjo, kad galiojančiame Darbo kodekse mokymosi atostogos gali būti suteikiamos tik už mokymąsi pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas. Pristatė, kad yra siūloma teisė gauti vieną savaitę per metus neapmokamų mokymosi atostogų visiems norintiems savarankiškai tobulėti darbuotojams. Sakė, kad Darbo kodekso 135 str. pakeitimu siūloma įtvirtinti teisę į penkių darbo dienų per metus mokymosi atostogas darbuotojams, kurie mokosi savišvietos būdu. Už mokymosi atostogas būtų neapmokama, nebent kolektyvinėse sutartyse būtų susitariama kitaip. Seimo narys paašškino, kad Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas numato, kad savišvieta yra savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi. Savišvieta kaip ir formalus švietimas, neformalus švietimas bei švietimo pagalba yra lygiavertė Lietuvos švietimo sistemos dalis. Savišvietos paskirtis yra suteikti galimybes asmeniui nuolat savarankiškai mokytis remiantis supančia informacijos erdve (bibliotekomis, visuomenės informavimo priemonėmis, internetu, muziejais ir kita) ir iš kitų perimama gyvenimo patirtimi. Savišvietos būdu asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip baigta formaliojo švietimo programos (išskyrus studijų programas) dalis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka arba kaip studijų programos dalis – aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Pranešėjas pateikė praktinių savišvietos pavyzdžių ir pabrėžė, kad siūlomi pakeitimai būtų svarbus žingsnis link „mokymosi visą gyvenimą“ koncepcijos įgyvendinimo Lietuvoje, kas, pasak jo, yra ir vienas iš dabartinės Vyriausybės programos prioritetų. Nurodė, kad besitobulinančio darbuotojo sukuriama pridėtinė vertė, jo nuomone, yra daug didesnė nei galimos patiriamos darbdavio išlaidos, besimokančiojo darbuotojo funkcijoms padengti. Pabrėžė, kad būtina atsižvelgti į ekonominę naudą ilgalaikėje perspektyvoje. Mano, kad neturėtų būti daug asmenų, kurie siektų pasinaudoti šia teise į neapmokamas atostogas besimokant savišvietos būdu, nors išloštų tiek darbuotojai, tiek darbdaviai. Pabrėžė tikintis, kad mokymasis visą gyvenimą yra bendras visų Trišalėje taryboje dalyvaujančių pusių tikslas.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad Seimo narys iškėlė gerą tikslą. Išsakė Vyriausybės poziciją šiuo klausimu – pritariama tikslui, bet iki galo nėra aišku, ar tai taikli priemonė. Nurodė, kad ji būtų taikli, jei būtų išpildytos dvi sąlygos: darbuotojai prašo tokių nemokamų atostogų, o darbdaviai jų nesuteikia. Atkreipė dėmesį, kad ministerija tokios informacijos neturi, tačiau sakė, kad, jei, Trišalės tarybos narių nuomone, tokia problema egzistuoja, Vyriausybės pozicija galėtų būti kitokia. Nurodė Darbo kodekso 137 str. esamą reglamentavimą.

Kęstutis Juknis sveikino pasiūlymo iniciatyvą. Siūlė patikslinti nuostatą, kad už mokymosi atostogas **gali būti** apmokama, jei tai aptarta kolektyvinėje sutartyje. Taip pat siūlė papildyti 135 str. 5 p.: „Kolektyvinėse sutartyse gali būti nustatyta didesnė negu šio straipsnio 1 ir 2 dalyje nustatyta mokymosi atostogų trukmė **ir apmokėjimo už jas tvarka.**“ Pabrėžė, kad tokiu būdu būtų skatinamas kolektyvinių sutarčių atsiradimas.

Inga Ruginienė siūlė klausimą perduoti Darbo santykių komisijai ir paskui vėl padiskutuoti plačiau.

Ričardas Sartatavičius pritarė Ingai Ruginienei, tačiau sakė, kad Lietuvos pramonininkų konfederacija didelių prieštaravimų įstatymo projektui neturi.

Sigitas Gailiūnas pritarė Vytauto Šilinsko pozicijai, sakydamas, kad tai yra perteklinis reikalavimas, nes, anot jo, darbdaviai ir dabar suteikia nemokamas atostogas, taip pat moka studijuojantiems, taip suteikia mokamas atostogas mokymuisi. Išsakė nuomonę, kad Darbo kodekso keitimai nėra būtini.

Aleksandro Posochovo nuomone, tokia problema vis dėl to yra ir Seimo nario Luko Savicko pasiūlymas yra geras.

Kristina Krupavičienė pritarė Seimo nario Luko Savicko pasiūlymui ir šį klausimą siūlė išnagrinėti rimtai.

Andrius Romanovskis replikavo Vytautui Šilinskui dėl esamo mokymosi atostogų reglamentavimo. Kalbėjo, kad savišvietos apibrėžimas yra labai platus. Klausė, kaip darbdaviui įsitikinti, ką darbuotojas veiks tokių atostogų metu ir kaip būti sąžiningiems vieniems prieš kitus. Siūlė, kad Darbo santykių komisija galėtų panagrinėti, kad galbūt tai galėtų būti susitarimas, kad darbuotojui suteikiamos penkios neapmokamos darbo dienos atsijungti nuo darbo, pailsėti.

Aurelija Maldutytė išsakė Lietuvos darbdavių konfederacijos nuomonę – reikėtų apsispręsti, ar tai darbuotojo savišvieta, ar tiesiog laisvos dienos. Pasiūlė apsvarstyti galimybę parengti projektą, kad, kai darbdavys apmoka darbuotojui savišvietos kursus, kurių jam nereikia tiesioginių funkcijų atlikimui, šias išlaidas darbdavys galėtų įtraukti į sąnaudas, jei t. y., kad tai būtų pasiūlymų paketas.

Dalios Jakutavičės nuomone, darbuotojai nenori apgautinėti darbdavių ir nurodė, kad prirtartų pasiūlymui.

Lukas Savickas akcentavo, kad šiuo metu įstatymai numato teisę darbuotojui prašyti tokių atostogų, bet tai, jo nuomone, nėra pakankama, todėl siūloma garantija, kad iš anksto įspėjus darbdavį darbuotojas turi teisę pasiimti neapmokamas dienas savišvietai. Savišvieta būtų galimybė darbuotojui gilintis į dalykus, kurie nebūtinai reikalingi tiesioginių funkcijų atlikimui ir atsakė, kad kontrolės mechanizmas savišvietai nėra siūlomas, o siūloma vadovautis pasitikėjimu. Sutiko, kad galima būtų tobulinti formuluotę ir prašė konkrečius pasiūlymus surašyti Trišalės tarybos posėdžio protokolo nutarime. Prirtartų klausimo perdavimui į Darbo santykių komisiją, tik akcentavo, kad reikia operatyvumo.

NUTARTA. Perduoti klausimą dėl Darbo kodekso 135 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1162 svarstyti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos.

2. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nuomonės pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui dėl Įstatymų projektuose siūlomo teisinio reguliavimo:

2.1. SVARSTYTA. Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1093.

Rimantė Šalaševičiūtė, Lietuvos Respublikos Seimo narė, informavo Trišalės tarybos narius, jog yra siūloma keisti Darbo kodekso 138 straipsnio 3 dalį: „3. Darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų, **vieną** arba du vaikus iki **šešiolikos** metų, suteikiama viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę), o auginantiems tris ir daugiau vaikų iki **šešiolikos** metų – dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę), mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį...“. Kalbėjo, kad yra susipažinusi su Vyriausybės, profesinių sąjungų, darbdavių pozicija. Priminė, kad projektas buvo teikiamas anksčiau. Atkreipė dėmesį, kad Teisės departamentas yra pasisakęs, kad šiuo metu yra diskriminuojami vieną vaiką auginantys darbuotojai. Supranta, jog demografinės problemos tai neišspės. Kalbėjo, kad Vyriausybės pozicija – prirtarti tikslui, profesinės sąjungos siūlo ieškoti kompromisinį variantą per kolektyvines

sutartis, kad privačiame sektoriuje yra nusiskundimų, kad tėvai negali pasinaudoti įstatymo numatyta nuostata.

Aurelija Maldutytė priminė, kad šis klausimas jau buvo svarstytas Darbo santykių komisijoje lapkričio mėnesį, kad Trišalėje taryboje buvo pristatyta užsienio šalių patirtis. Pasiūlė klausimą perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai, o vėliau – Trišalėje taryboje.

Andrius Romanovskis pritarė Trišalės tarybos pirmininkės išsakytai nuomonei, jog dėl mamadienių diskutuojama jau kelias kadencijas. Mano, jog į atostogų dienas reikia žiūrėti kaip į visumą. Pasiūlė klausimą aptarti darbdaviams ir profesinėms sąjungoms, o ministerija galėtų pagelbėti, skirdama specialistus.

Sigitas Gailiūnas kalbėjo, kad nereikia darbdaviams užkrauti papildomos naštos, kad tuo turi užsiimti tie, kas rūpinasi socialiniais klausimais. Demografinė padėtis, palyginus su kitomis Europos šalimis, yra gera. Priminė, kad buvo siūlyta dalį išmokų mokėti iš SODROS lėšų.

Ričardas Sartatavičius pritarė anksčiau kalbėjusiems, kad šiuo klausimu jau daug kartų diskutuota. Nepritaria projektui, tačiau mano, jos galima tartis su profesinėmis sąjungomis. Jeigu bus įrašyta, kad iki 16 m., darbdaviams per metus susidarys 100 mln. papildomų mokesčių.

Kristina Krupavičienė kalbėjo, kad reikia pagaliau rasti sprendimą, kadangi vis grįžtama ir grįžtama prie šio klausimo. Tai veikia viešajame sektoriuje, bet neveikia privačiame sektoriuje. Mano, kad ir Sodra turi tame dalyvauti. Kalbėjo, kad yra žmonių, kurie nepasinaudoja šia galimybe (įsidarbinant, pvz., pasakoma, kad nebus skiriami tėvadieniai). Reikia ieškoti visiems tinkamo sprendimo.

Dalia Mikalauskaitė, Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos pirmininkės pavaduotoja, pritarė, kad klausimų sprendime dėl neįgaliųjų yra atsilieinama. Ne visada sulaukiama darbdavio geranoriškumo. Valstybė turi vykdyti įsipareigojimus Neįgaliųjų teisių konvencijai. Yra skirtumas, kai tėvai arba įtėviai augina neįgalų vaiką.

Aurelija Maldutytė mano, kad dėl pagalbos žmonėms, turintiems negalią, turi spręsti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Mano, kad 12 metų yra pakankama.

Inga Ruginienė padarė pastabą, kad nereikia norėti gyventi valstybės sąskaita. Sutiko su Andriaus Romanovskio pasiūlymu dėl dvišalių darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų susitikimų organizavimo.

Vytautas Šilinskas kalbėjo, kad yra alternatyva, kas prisideda, ar darbdaviai ar visa visuomenė per Sodros garantijas.

Rimantė Šalaševičiūtė sutiktų, kad 12 metų pakanka, tačiau mano kad mamadienius reikėtų skirti ir vieną vaiką auginantiems tėvams. Tai apimtų apie 300 tūkst. žmonių. Darbdaviai patirtų apie 45 mln. eurų papildomų išlaidų. Reikia nuspręsti, kieno prisidėjimas turėtų būti didesnis.

Aurelija Maldutytė apibendrino diskusijas. Klausimas perduodamas svarstyti Darbo santykių komisijai.

NUTARTA. Perduoti klausimą dėl Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1093 svarstyti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos.

2.2. SVARSTYTA. Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1272.

Eugenijus Sabutis, Lietuvos Respublikos Seimo narys, informavo Trišalės tarybos narius, jog yra siūloma keisti Darbo kodekso 138 straipsnio 3 dalį, papildant nuostata, kad „3. Darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų arba du vaikus iki dvylikos metų; turintiems tėvus (arba vieną iš jų), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis; turintiems tėvus (arba vieną iš jų), kurie serga sunkiomis ligomis, įrašytomis į sveikatos apsaugos ministro patvirtintą sunkių ligų sąrašą; turintiems

tėvus (arba vieną iš jų), kuriems 75 metai ir daugiau,....“ . Kalbėjo, kad senatvėje reikia, kad kažkas mumis rūpintųsi. Yra problema, nors Darbo kodekso 28 str. ir sakoma, kad darbdaviai turi padėti darbuotojui. Sutinka, kad klausimą reikia spręsti kompleksiskai. Akcentavo, kad viskas yra susiję, todėl reikia rasti balansą. Pabrėžė, kad nereikia visko užkrauti Vyriausybei.

Aurelija Maldutytė paklausė, ar yra paskaičiuota, kokią įtaką tai turės verslui, kiek žmonių tai apims, koks bus lėšų poreikis. Paklausė, kaip bus su tais, kurie turi sergančius vienišus brolius, seseris. Mano, kad reikia klausimą spręsti kompleksiskai. Paklausė, koks yra vaikų ir senelių skaičius.

Eugenijus Sabutis kalbėjo, kad žmonių, kuriems yra virš 75 metų, yra 270 tūkst.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad siūlomo projekto tikslas – rūpintis darbuotojais.. Reikia rūpintis ne tik vaikais, bet ir savo tėvais. Taip būtų gerinami šeiminiai ir darbo santykiai. Pritaria projektui ir siūlo jį perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai.

Sigitas Gailiūnas kalbėjo, kad darbdaviai ir darbuotojai ir yra valstybė. Atkreipė dėmesį, kad darbdaviai neišspės visų socialinių klausimų.

Ričardas Sartatavičius klausė, ar yra paskaičiuoti kaštai, alternatyvūs variantai. Paklausė, ar galima skirti valstybės lėšų socialinėms reikmėms. Mano, kad dar reikia svarstyti šį klausimą.

Tomas Griškevičius kalbėjo, kad LR Konstitucijos 38 str. numatyta vaikų pareiga tėvams. Dėmesys vaikams ir tėvams turi būti proporcingas.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, kad reikia bausti tuos darbdavius, kurie nesilaiko įstatymų. Padarė pastabą, kad dažnai mamadieniai nenaudojami tam, kam yra skirti. Pasiūlė klausimą perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai. Reikia žiūrėti kompleksiskai. Kalbėjo, kad dabar darbdaviai priimdami į darbą žmogų negali jo klausti apie šeimos sudėtį, nes tai draudžia įstatymas. Nesutinka su tuo. Mano, kad darbdavys turėtų apie tai žinoti iš anksto.

Dalia Mikalauskaitė mano, kad yra klaida, kai teisėkūra viską skaido dalimis. Mano, jog turi būti įrašyta, kad „gyvena kartu su tėvais“. Konvencinės nuostatos – rūpinimasis tais, su kuriais kartu gyvenama. Priminė, kad 2010 m. valstybė yra įsipareigojusi dėl atviroje visuomenėje gyvenančių.

Rūta Skyrienė kalbėjo, kad tai yra jautrūs klausimai, reikia į juos žiūrėti kompleksiskai. Kalbėjo, kad valstybė dabar daug padaro. Mano, kad sistemą turi keisti taip, kad daugiau žmogui padėtų. Kalbėjo, kad darbdaviai esant reikalui išleidžia žmones. Pasiūlė LR Seimo komitetams svarstyti šias problemas.

Eugenijus Sabutis mano, kad dauguma žmonių yra sąžiningi ir informuoja darbdavį. Sutinka, kad projektas būtų svarstomas Darbo santykių komisijoje. Kalbėjo, kad yra teigiamų kitų šalių pavyzdžių. Atkreipė dėmesį, kad mamadieniai, tėvadieniai skirti ne tik priežiūrai, bet ir bendravimui. Didžiausia problema, kad tai kainuoja darbdaviui. Reikia ieškoti balanso.

Aurelija Maldutytė apibendrina diskusijas. Klausimas perduodamas svarstyti Darbo santykių komisijai.

NUTARTA. Perduoti klausimą dėl Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XI VP-1272 svarstyti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos.

2.3. SVARSTYTA. Darbo kodekso 144 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XI VP-1222.

Julius Sabatauskas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, informavo Trišalės tarybos narius, kad yra siūloma papildyti 144 straipsnio 8 dalį ir išdėstyti ją taip: „8) Darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas lauko sąlygomis, arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu, kompensuojamos su tuo susijusios padidėjusios išlaidos už faktiškai tokio pobūdžio dirbtą darbo laiką. Šių kompensacijų dydis negali viršyti 50 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio ir jos mokamos tuo atveju, kai darbuotojui neapmokamos komandiruotės išlaidos. Šis

straipsnis negali būti taikomas nuolatinį darbą dirbantiems ir keleivių pervežimą vykdančioms miestų ir tarp miestinio susisiekimo maršrutų vairuotojams.”

Kalbėjo, kad turi būti konkurencingas ir sąžiningas verslas.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, jog jau nuspėta sumažinti šių kompensacijų dydį iki 30 proc., o vėliau jų visiškai atsisakyti. Paklausė, ar reikia ir vėl svarstyti šį klausimą. Paklausė, ar ketinama atsiimti siūlomą projektą, kadangi DK 144 str. 8 p. greitai negalios.

Julius Sabatauskas kalbėjo, jog žino, kad klausimas jau buvo svarstytas anksčiau. Nesutinka su Trišalės tarybos pirmininkės pasiūlymu. Kalbėjo, kad ne visi vairuotojai dirba vien savo savivaldybių teritorijoje. Mano, kad kompensacija turėtų išlikti. Kalbėjo, jog Teisės departamentas siūlytų, kad būtų įrašyti ne tik keleivius vežantys, bet ir statybininkus vežantys.

Inga Ruginienė pritarė Trišalės tarybos pirmininkės nuomonei, kad Trišalė taryba jau yra priėmusi sprendimą dėl šito klausimo.

Vytautas Šilinskas kalbėjo, kad tai lygiagretus įstatymo projektas, kadangi dalis darbdavių dalį užmokesčio moka per kompensacijas. Kalbėjo, kad turi būti vienodos sąlygos visiems. Palaiko darbdavių nuomonę, kad turi būti pereinamas laikotarpis. Toks projektas ir pateiktas LR Seimui.

Kęstutis Juknis kalbėjo, kad žmogus dirbs kitame rajone ir jam nebus sumokama. Pasiūlė dėl šito tartis kolektyvinėse sutartyse. Mano, jog nuėmus kompensacijas, bus nuimta viskas.

Aurelija Maldutytė dar kartą priminė, kad įstatymo projektas pateiktas Vyriausybei svarstyti. Pasiūlė balsuoti, kadangi šiuo klausimu kalbėta jau ne vieną kartą (yra archyvai, galima peržiūrėti diskusijas). Mano, kad negalima išskirti keleivinio transporto. Priminė, kad dėl abipusės rizikos yra numatytas pereinamas laikotarpis.

Julius Sabatauskas kalbėjo, kad jo pristatomas projektas neprieštarauja Vyriausybei pateiktam įstatymo projektui. Kalbėjo, kad neskaiciuojama pensija, kyla klausimai dėl atostoginių, todėl ateityje bus problemų. Paprašė sujungti jo pristatomą įstatymo projektą su Vyriausybei pateiktu projektu. Kalbėjo, kad bus diskriminuojama darbuotojų grupė.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad Trišalė taryba jau yra pritarusi analogiškam įstatymo projekto variantui. Pasiūlė šiandienos posėdyje fiksuoti anksčiau protokole įrašytą sprendimą.

Eigilė Čygaitė priminė, kad buvo pritaria dėl žymiai ilgesnio pereinamojo laikotarpio. Paklausė, ar negalima būtų prijungti šiandien pristatyto projekto prie anksčiau pateikto.

Artūras Telmentas kalbėjo, kad Trišalė taryba turi balsuoti, ar pritaria projektui, ar nepritaria.

Inga Ruginienė nesutiko, kad dėl šio klausimo reikia balsuoti, kadangi sprendimas buvo priimtas anksčiau.

Vytautas Šilinskas pasiūlė teikiamą projektą svarstyti kartu su Vyriausybei pateiktu projektu.

Aurelija Maldutytė nepritarė, kad įstatymų projektai būtų apjungti, pasiūlė pritari arba nepritari dabar teikiamam įstatymo projektui.

Eigilė Čygaitė-Elzbergienė kalbėjo, kad šią dieną pristatytame įstatymo projekte nėra tų pačių sąlygų, kurios buvo prieš tai svarstytame įstatymo projekte.

NUTARTA. Bendru sutarimu nepritari Darbo kodekso 144 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1222.

3. SVARSTYTA. Darbuotojų ir darbdavių organizacijų atstovų delegavimas į Tarptautinės darbo konferencijos 110-ąją sesiją, vyksiančią 2022 m. gegužės 27 – birželio 11 d. Ženevoje.

Linas Lasiauskas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vyresnysis patarėjas, informavo Trišalės tarybos narius, kad gegužės

27 – birželio 11 dienomis Ženevoje vyks Tarptautinės darbo organizacijos konferencija (*skaidrės pridedamos*). Atkreipė dėmesį, kad konferencija vyks hibridiniu formatu. Priminė, kad valstybių narių atstovų delegacija turi būti sudaryta trišaliu principu. Delegacijos sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 2 atstovai iš Vyriausybės ir po 1 atstovą iš darbdavių bei darbuotojų organizacijų. Supažindino su planuojama darbotvarke ir programa. Paprašė darbdavių ir profesinių sąjungų iki 2022 m. gegužės 4 d. deleguoti po vieną savo šalies atstovą dalyvauti konferencijoje, nurodant, koku būdu planuojama dalyvauti, o jeigu hibridiniu – kuriomis dienomis gyvai, o kuriomis – nuotoliniu būdu. Informavo, kad yra parengta informacija apie tai, kurie socialinių partnerių atstovai buvo deleguoti dalyvauti ankstesniais metais rengtose konferencijose. Ši informacija bus išsiųsta Trišalės tarybos nariams.

Aurelija Maldutytė pasiūlė dabar nediskutuoti šiuo klausimu. Paprašė darbdavių ir profesinių sąjungų šalių iki 2022 m. gegužės 4 d. atsiųsti informaciją Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl atstovų delegavimo į Tarptautinę darbo organizacijos konferenciją.

NUTARTA. Prašyti darbdavių ir profesinių sąjungų šalių iki 2022 m. gegužės 4 d. deleguoti po vieną savo šalies atstovą į Tarptautinę darbo organizacijos konferenciją, nurodant, koku būdu planuojama dalyvauti, o jeigu hibridiniu – kuriomis dienomis gyvai, o kuriomis – nuotoliniu būdu (informaciją atsiųsti raštu Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai).

4. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Aurelija Maldutytė informavo, kad bus išklaudyta, kokie pakeitimai yra siūlomi, o tada klausimas bus perduotas svarstymui Darbo santykių komisijai.

Silvija Araminė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vyriausioji specialistė, informavo Trišalės tarybos narius, kad yra siūloma keisti Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 6, 8, 9 ir 11 straipsnius.

Įstatymo 6 str. 1 p. siūloma keisti taip: „...darbuotojų negautoms priskaičiuotoms darbuotojams nesumokėtoms su darbo santykiais susijusioms sumoms, nurodytoms Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, nuo kurių atskaičiuoti mokėtini mokesčiai (darbuotojo valstybinio socialinio draudimo įmokos, pensijų kaupimo įmokos pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, privalomojo sveikatos draudimo įmokos, gyventojų pajamų mokesčiai),...“

Įstatymo 8 str. 2 d. vietoj 6 mėn. siūloma įrašyti 12 mėn.

Įstatymo 8 str. 6 d. siūloma papildyti, įrašant „Nemokumo administratorius ne vėliau kaip per 30 dienų po Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais gautos informacijos apie iš Garantinio fondo sumokėtos išmokos sumą įtraukia administratorių į darbdavio kreditorių“.

Įstatymo 8 str. siūloma papildyti 8 dalimi: „8. Išmokų, nurodytų šio įstatymo 6 straipsnio 1 punkte, sumos, kurios priklausė šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto darbdavio darbuotojui ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio asmens turtas, pateikusiems administratoriui prašymą ir paveldėjimo teisės liudijimą.“

Įstatymo 8 str. siūloma papildyti 9 dalimi: „9. Iš Garantinio fondo darbuotojams sumokėtos išmokos sumos permoka, nustatyta įsiteisėjusia teismo nutartimi ar kreditorių susirinkimo sprendimu, nemokumo administratoriaus yra grąžinama į Garantinį fondą per 10 darbo dienų nuo administratoriaus sprendimo dėl darbuotojui skirtų išmokų iš Garantinio fondo grąžinimo gavimo dienos.“

Siūloma pakeisti įstatymo 9 str., įrašant „... **jeigu darbdavys (išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką) mokėjo (turėjo mokėti) šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatytas įmokas.**“

Siūloma pakeisti įstatymo 11 str. 1 d.: „1. Ilgalaikio darbo išmokos šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams (~~išskyrus iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistus asmenis~~), kurie ne vėliau kaip per ~~šešis mėnesius~~ **dvylika mėnesių** po atleidimo iš darbo ~~kreipėsi~~–Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatuose (toliau – IDIF nuostatai) nustatyta tvarka **kreipėsi (išskyrus iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistus asmenis), į administratorių (arba IDIF nuostatuose nurodytais atvejais – nesant atskiro darbuotojo kreipimosi), ...**“.

Siūloma papildyti įstatymo 11 straipsnį 7 dalimi: „**7. Ilgalaikio darbo išmokos, kurios priklausė šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytam darbuotojui ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio asmens turtas, pateikusiems administratoriui prašymą ir paveldėjimo teisės liudijimą.**“

Inga Ruginienė paklausė dėl įstatymo projekto 6 str. 1 d. – ar bus tik suma, mokama į rankas.

Silvija Araminė paaiškino, kad žmogus ir dabartine tvarka gauna į rankas Teismo arba kreditorių susirinkimo patvirtintą sumą (atskaičius mokesčius), kurią išmoka Sodra. Šis pakeitimas skirtas aiškiai apibrėžti, kokios pajamos laikomos darbuotojo negautomis pajamomis.

Vytautas Šilinskas pakomentavo, kad teikiami siūlymai yra geri. Mano, kad galima būtų plėsti atvejus, kai yra išmokamos išmokos. Mano, kad darbdaviams būtų lengviau, jeigu, pvz., šalys galėtų susitarti.

Dalia Jakutavičė kalbėjo, jog profesinių sąjungų atstovai anksčiau yra siūlę už prastovas mokėti iš Garantinio fondo.

Aurelija Maldutytė pakomentavo, kad gal čia galima būtų ne mažinti, o didinti Sodros įmoką, kad galima būtų skirti lėšas mamadieniams, t. y. persikirstyti mokesčius.

Kristina Krupavičienė pritarė Vyriausybės pasiūlymams. Mano, kad, jeigu yra pinigų, galima būtų apmokėti darbuotojams už kvalifikacijos kėlimą. Priminė, kad nereikia išlaidauti, kadangi yra sunkus laikotarpis.

Vytautas Šilinskas mano, kad Garantiniame fonde nereikėtų nieko keisti.

Aurelija Maldutytė apibendrino diskusijas – klausimas perduodamas svarstyti Darbo santykių komisijai.

NUTARTA. Klausimą dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos.

5. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Aurelija Maldutytė pasiūlė kitą Trišalės tarybos posėdį organizuoti gegužės 17 d. Taip pat pasiūlė, kad posėdis vyktų „gyvai“, o ne nuotoliniu būdu.

Dalia Jakutavičė pasiūlė kitą Trišalės tarybos posėdį organizuoti gegužės 24 d.

Trišalės tarybos nariai pritarė, kad Trišalės tarybos posėdis būtų organizuojamas gegužės 24 d. 14.00 val. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patalpose.

NUTARTA. Kitą Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2022 m. gegužės 24 d. 14.00 val. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje.

Posėdžio pirmininkė

Aurelija Gabrielė Maldutytė

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė